

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Ju-
gov. 120 Din, za
inozemstvo 140 D

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nebrankirano
pismo se ne sprejema. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2328

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrste
malih oglasov po 15c
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po 2 D, 3 D, 4 D, 5 D,
v uredniškem delu
vsilica po 10 Din
a. Pri večjem c.
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondeljke in
dneva po prazniku

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cokovi
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.348
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Komu v korist?

Diktat Vlaške ulice deluje in apel g. Gri-
sogona je bil odklonjen z zasmehom. Narav-
nost z elanom stopnjujejo radičevski voditelji
nasprotja in kar so včeraj še zahtevali, to danes
odklanjajo kot nezadostno. Izgubili so
vsako mero za besede in izgubili vsako mero
za zahteve. Iz instinkta porojene sanjave že-
lje zagrebške ulice so jim postale zakon. Niti
najmanj pa ne pomislijo, če bo ta njih pot v
korist hrvatskemu narodu. Ravno to pa bi se
moralo vprašati v prvi vrsti.

Pred kratkim je še bila glavna zahteva
KDK, da se takoj razpišejo volitve. Danes je
tudi ta zahteva že preključena in na shodu v
Sv. Ivanu Zelena izjavlja g. Predavec, ki je
podpredsednik HSS in zaupnik politike gospe
Radičeve, to-le: Oni (v Belgradu) hočejo raz-
pisati volitve in napraviti si potrebno večino.
Kaj jim bodo volitve. Večino oni že imajo. Te
volitve ne morejo nič popraviti. Nas volitve
nič ne zanimajo. Šli bomo sicer na volitve, da
pokaže hrvatski narod svojo voljo, da naše
vrste ponovno nasessajo z Radičevim duhom,
toda v Narodno skupščino ne bomo šli. Nik-
dar več ne bo stopila naša noga v belgrajsko
Narodno skupščino, ker jo nemogoče v njej
reševati naše narodne potrebe. In še dalje
gre g. Predavec, ki je eden najplivnejših vo-
ditelj HSS, in pravi, da obstoji za nje le
kralj in narod, da zahtevajo torej radičevci
personalno unijo. In da bi o tem bil vsakdo
na jasnem, izjavlja drug voditelj HSS, dr. Ju-
raj Krnjevič, da ne morejo radičevci pristati
na skupno vojsko in ne na skupno diplo-
macijo. Samo popolnoma samostojna hrvatska
more zadovoljiti radičeve.

Nobenega dvoma ni, da se radičevski vo-
ditelji niti pri teh zahtevah ne bodo ustavili
in da jim kmalu ne bo zadostovalo niti to, ker
nastopajo, kakor da jih je čisto obsedel deli-
rij licitacije navzdol. Ni več radičevskim vo-
diteljem politika stvar možnosti, temveč samo
še prilika, da se prikupijo Vlaški ulici.

Kajti vsaj to bi menda tudi radičevski vo-
ditelji lahko vedeli, da na nož, do zadnje
skrajnosti pritirana situacija ne bo več samo
naša zadeva, da se bo v tem slučaju oglašila
s svojimi zahtevami tudi tujina. Ne bo pa
glas tujine slaboten, temveč močan in stokrat
bolj učinkovit, ko vsi diktati Vlaške ulice.
Pa tudi to je jasno, da bo glas tujine tem
močnejši, čim večji bo spor med Zagrebom in
Belgradom. Naj ne misli Zagreb, da bo v tem
sporu tertius gaudens manjkal. Oglašil se bo
prav gotovo in niti ni težko uganiti, od kje se
bo najprej.

Kaj misli g. Predavec, da razvija Musso-
lini širokopotezno propagando za italijanski
značaj Dalmacije samo zato, ker nima nobe-
nega drugega dela? Ali pa misli g. Krnjevič,
da madjarski plemiči z vso silo delujejo, da re-
vizijo trianonske pogodbe samo zato, da bi
pridobili Hrvatski samostojnost? In kje so še
vsi drugi tujci s svojimi računi?

Kadar je še iskra majhna, tedaj je čisto
fepo igrati ze z ognjem. Druga pa je stvar, ko
iz iskre nastane požar, ko človek ne more več
obvladati ognja. Iz iskre pa nastane neizogib-
no požar, kadar ne bomo mi več sami reše-
vali svojih sporov, kadar bodo te urejali pri
zeleni mizi v tujih prestolicah. Naj si nihče v
Zagreb ne domišlja, da bi svetovne sile pu-
stile, da jim del balkanskega vprašanja meša
njih račune. Je vedno na razpolago eksekutor,
ki bo vsak hip mogel uveljaviti njih sklepe.

Vse to bi moral posebno dobro vedeti g.
dr. Trumbič, ki je te dni odšel v tujino, da
pridobi tuji svet za Predavčeve in Krnjeviče-
ve ideje. Ali res še ni izučila izkušnja g.
Trumbiča? Ali mu en Rapallo ne zadostuje?

Nas Slovence je Trumbičev Rapallo iz-
učil in zato se ne igramo več z ognjem, zato
pa se tudi zavedamo, da je politika stvar
možnosti. Zato pa tudi vemo, da je v korist
našemu narodu le sporazum. Vse notranje
spore moramo rešiti sami, ali pa nas zadene
nesreča.

Komu v korist pa je postopanje radičev-
cev, komu v korist pretiravanja Vlaške ulice?
Če ne more na to vprašanje odgovoriti g. Pre-
davec, naj pa vpraša g. Mussolinija in dobil
bo odgovor, ki ga ne bo nikdar pozabil. Ne
on in ne hrvatski narod!

Protj vzhodu postavljajo radičevski vo-
ditelji zid, proti zapadu in severu pa pušajo
vse odprto. In to po vseh težkih istotnih iz-
kušnjah in po obupnem trpljenju Istre in Dal-
macije. Komu v korist naj bo ta lahkomišlje-
nost? To se naj vprašajo radičevski voditelji
in spoznali bodo, da je država SHS še vedno
patrimonium comune. Zato komu v korist
iskano stopnjevanje nasprotstev?

Radikali enotni - spori v KDK

a Belgrad, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Z zasedanjem Narodne skupščine so prenehala ugi-
banja, če je vlada trdna ali ne. Pozornost vseh parlamentarnih klubov je obrnjena na za-
kone, ki so že na vrsti in na delo v Narodni skupščini.

Vendar je v političnem položaju dvojje stvari, ki sta značilni za politično in parlamen-
tarno situacijo. Prvo je znani spor v vodstvu KDK, ki obstoji kljub vsemu demantiranju. To
zlasti potrjuje razmerje hercegovinskih radičevcev z vladnimi strankami. Ti radičevci
so v mnogih občinah pustili samostojne demokrate, kolikor jih sploh je, na cedilu in šli
v občinskih odborih z vladnimi radikali in muslimani, kljub temu, da je vodstvo KDK
prepovedalo svojim pristašem kakršnekoli zveze s sedanjo vlado in njenimi strankami.

Drugo so razmere v NRS klubu. S tem, da je klub izvolil v finančni odbor tako zvane
bivše pašičevce, Stojadinoviča, Dragoviča in Popoviča, ki so veljali kot nasprotniki Vuki-
čevića, in da je Stojadinovič celo postal predsednik finančnega odbora, se je prav na očiten
način dokumentirala enotnost kluba. Radikalni poslanci so na vprašanje o razmerah v
klubu odgovarjali, da ni nobenega dvoma o enotnosti radikalnega kluba in da gre le za
večjo ali manjšo delavnost posameznih poslancev.

Seja narodne skupščine

a Belgrad, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Današnja
seja Narodne skupščine, katere se je udele-
žilo 230 poslancev in ki ji je prisostvoval tudi
predsednik vlade g. dr. Korošec, se je pričela
ob pol 11. Predsedoval ji je Ilija Mihajlovič.
K zapisniku o zadnji seji se je oglašil po svoji
stari navadi Voja Lazič, češ, da ni priobčen
njegov protest na zadnji seji tako, kot ga je
on zahteval. Tajnik Stevčič ni sprejel Lazičeve
opombe. Skupščina je z veliko večino spre-
jela Stevčičevo tolmačenje. Nato je govoril
Novica Savlijič (zemlj.).

Skupščinski predsednik je nato prečital
kraljevi ukaz, da se za namestnika odsotnega
ministra za vere Dragiša Cvetkoviča imenuje
minister za socialno politiko Stjepan Barič.
Nato je prečital več interpelacij narodnih po-
slancev, med njimi tudi Petejanovo o občin-
skih volitvah v Mežici. Nato je tajnik Stevčič
prečital zakonske načrte, za katere zahteva
vlada nujnost. Med njimi je zakon o monopol-
skem posojilu. Po kratki razpravi je večina
sprejela nujnost za predlagane zakone.

Nato se je izvolil novi finančni odbor. Za
to volitev se je pred skupščinsko sejo dosegel
sporazum, po katerem dobijo radikali 14, SLS
3, DS 8, JMO 3, zemlj. 2, Nemci 1 člana. Od
Jugoslovanskega kluba so v odboru poslanci
Sušnik, Smodej in Pušenjak, namestniki so
Vesenjak, Žebot in Kremžar. Nato se je izvo-

lil odbor za proučevanje konvencij z Madjar-
sko, ki jih je naša vlada sklenila z Madjarsko.
Od Jugoslovanskega kluba sta člana Škulj in
Jerič. Ob 12 se je seja zaključila. Prihodnja
bo jutri ob 5 popoldne.

Po seji se je finančni odbor konstituiral:
Predsednik Milan Stojadinovič (NRS), pod-
predsednik Sečurov (DS), tajnik Pušenjak
(SLS). Jutri bo imel odbor prvo sejo, na ka-
teri bo obravnaval monopolsko posojilo.

Skupščini je nadalje predložil zakon o
ljudskih šolah. Učiteljstvu se bo dala stalnost.
Za zgradbo novih šol je določenih 150 milio-
nov dinarjev. Šolski nadzorniki in prosvetni
inspektorji ne smejo kandidirati za narodne
poslance, niti predsedovati shodom v svoji
oblasti. Za nastavitve sta določeni dve komi-
siji, ki naj predlagata po dva kandidata za
vsako mesto. Ministrska komisija naj izvoli
kandidata. Minister nato končno veljavno do-
loči nastavljenca. Kakor čujemo, je pričako-
vati pri tem zakonskem predlogu zelo živahne
debatte.

Nadalje je dotiskan zakon o srednjem šol-
stvu, ki pride pred ministrski svet te dni.
Izmed ostalih zakonov omenjamo občni držav-
ljanski zakonik, civilno-pravni red, kazenski
zakonik, kazenski pravni red, izvršilni red,
ki sta podlaga sodnega postopanja.

Švedsko posojilo

a Belgrad, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Glavni
zakon, ki je v ospredju vse pozornosti vlade
in poslancev, je zakon o zun. posojilu. STAB
(Svenska Tendsticks Actien Bolaget) se obve-
zuje, da bo organizirala sama ali v zvezi z
drugimi tovarnami vžigalice prodajo vžigalic
v državi. Vžigalice morajo biti izdelane pri
nas. Preskrbo z vžigalicami bo vršila STAB
iz svojega depoja. V slučaju, da kaka dolo-
čena tovarna ne more sodelovati v organizaci-
ji STAB-a, smejo domače tovarne proizva-
jati le že danes določene količine, katere bo
odkupila monopolna uprava za račun STAB.
Monopolna uprava bo za iste cene odstopila
materijal STAB-u. Če bi domače tovarne od-
rekle ali celo ustavile produkcijo, se STAB
obvezuje, da zadostno preskrbi prebivalstvo
z vžigalicami. Vlada se obvezuje, da bo mo-
nopolna uprava STAB-u dala na razpolago
vso prodajalsko organizacijo. Organizacije pa
dajejo STAB-u po cenah, ki ne morejo biti
višje od dosedanjih. To je 5 odstot. pri prodaji
na drobno, 2 odstot. pri prodaji na debelo.

Dr. Maček o zunanji akciji radičevcev

a Zagreb, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Dr. Maček
je dal intervju osiješki »Die Drauc, ki je po-
stala radičevska. V njem pravi: »Kakor vam
je znano, sta poslovni odbor in plenum KDK
sklenila, da razen notranjopolitične borbe v
SHS izvedeta tudi akcijo v inozemstvu. Razu-
me se, da je glavni namen akcije v inozemstvu,
poučiti politične činitelje o naših odnošjih.
Akcija se je pričela s Krnjevičevim odhodom
v Berlin, nadaljevala z mojim potovanjem,
Vilderjevim potovanjem v Prago, sedaj se
nadaljuje s Kežmanovo in Trumbičevo potjo
v Pariz in še dalje na zapad. Naša dosedanja
akcija je kronana z uspehom, čeprav belgraj-
ski vladodržci tega ne priznavajo. Vsi čutimo,
kako je bilo tej gospodi v Berlinu pri sre-
u. Kolikor naša javnost ni mogla čitati med vrsta-
mi, naglašam tukaj, da je odsotnost belgraj-
skega parlamenta v Pragi pred skupnim par-
lamentarnim sestankom v zvezi s tem, ker mu

je Praga sporočila, naj ostane doma in naj ne
pride v Prago, dokler se razmere doma ne
uredijo.

Razkol v slovenski KDK?

Belgrad, 6. novembra. (Tel. »Slov.«) V
tukajšnjih političnih krogih se mnogo kome-
ntira prihod posl. Puclja v Belgrad. Ker ni g.
posl. Puclj samo član KDK, temveč celo v
njemem vodstvu, izključujejo nekateri politiki,
da bi prišel g. Puclj v Belgrad zaradi kakih
intervencij, še manj pa zaradi dnevnih ali mi-
nistrske pokojnine. Ti krogi mislijo, da mora
imeti pot g. Puclja čisto druge motive, ki so
pa kljub temu najbrže politične narave. Ali se
hoče g. Puclj sam informirati o položaju v
Belgradu ali pa je njegova pot posledica ne-
soglasij, ki so se pojavila v KDK. Ta nesoglas-
ja bi mogla imeti svoj vzrok v znanem nasprot-
ju med SDS in SKS, ali pa so reakcije na
skrajno stališče Zagreba. V tem slučaju ni
izključeno, da je močno vplival znani nastop
dr. A. Grisogona.

Vlada za upokojeence

a Belgrad, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Prevedba
kronskih vpokojencev južne železnice se je
danes izvršila. Finančni minister je pristal
na prevedbo. Kredit je tudi na razpolago. Fi-
nančni minister je dal akt prometnemu mini-
stru v izvršitev. Tudi žandarmerijski kronski
vpokojenci se redno in pravilno prevajajo na
dinarske.

Skupščina sodnikov

a Belgrad, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Danes se
je nadaljevala skupščina delegatov Zveze so-
dniških društev pod predsedstvom predsednika
apelacijskega sodišča Rusomira Jankoviča.
Skupščini so prisostvovali poleg delegatov iz
Slovenije tudi delegati iz Hrvatske, Dalmacije
in Srbije. Skupščina je sprejela resolucijo, ki
pravi: Delegati z zadovoljstvom ugotavljajo,
da je s sprejetjem sodniških zakonov storjen
prvi korak izenačenju pravosodstva v državi.
Na tem temelju se bo lahko sodstvo krepko
razvijalo, držeč se starih tradicij in stremeč
za dobro kvalificiranim naraščanjem. Delegati
so se zedinili, da se ustanovi enotno sodniško
društvo za vso državo. Zveza prosi narodno
skupščino in vlado, da sporazumno delata, da
se ostali sodniški zakonski predlogi čimprej
uzakoni in da se zakoni čimprej izvedejo
z ustanovitvijo potrebnih in v zakonu določenih
sodišč in sodnih zgradb, kvalificiranim ose-
bem in zadostnim materijalom.

Belgrajske vesti

a Belgrad, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Popoldne
ob 6 se je vršila seja vlade. Poleg resornih
stvari je ministrski svet obravnaval v glavnem
osnutek zakona o pomoči pasivnim krajem.
Temu zakonu bo skupščina tudi priznala nu-
nost.

Med drugimi odbori je danes zboroval
tudi imunitetni odbor, ki je sklepal o izro-
čitvi nekaterih radičevcev.

Popoldne se je vršila seja Jugoslovanske-
ga kluba, na kateri je minister Stjepan Barič
poročal o svojem načrtu zakona o pomoči pa-
sivnim krajem in o delu vlade.

Danes so v Belgradu aretirali nekega
22 letnega mladeniča iz Bosne, ki so ga nje-
govi tovariši ovadili, da je hotel izvršiti aten-
tat na Ljubo Davidoviča.

Danes je bil pri ministru za socialno po-
litiko g. Bariču splitski veliki župan g. Pero-
vič. Vršila se je konferenca o tem, kako naj
se v Dalmaciji vršijo javna dela, gradijo javne
ceste in mostovi in kako naj se prebivalstvo
prehrani čez zimo.

V Belgradu se nahaja delegacija trgovskih
gremijev iz Slovenije. Gre za pravilnik o to-
čilnicah, s katerimi se nekateri trgovci v na-
sprotju z obrtniki ne strinjajo. Delegacija je
obiskala razna ministrstva.

Vpokojen je Franc Gregorič, arhivski
uradnik I. III. pri vel. županstvu v Ljubljani.

Napredovali so v 3. II.: Peter Džaj, v
Ljubljani, Anton Fabijan v Petrovcih, Anton
Muškatelec v Novem mestu, Franc Repolus v
Dol. Lendavi, Peter Mioković v Kočevju. V
4. II.: Romuald Mance na ladji »Crnojevič«,
Milan Zgur na ladji »Jug Bogdan«. V 2. III.:
Franc Kuker v Škofji Loki, Franc Dobaj v
Spodnji Radgoni, Jakob Kaiser v Mariboru,
Jožef Krhin v St. Ilju, Franc Cotman v Du-
brovniku, Ivan Papež v Ljubljani. V 3. III.
Dragotin Müller na ladji »Zmaj« in Jožef Alt-
man v Spodnjem Miholcu.

Premeščen je dr. Peter Zavrtanik iz žen.
gimnazije v Nišu za suplenta na gimnazijo v
Aleksincu.

Državljanstvo so dobili: Ciril Gorjup, za-
sební uradnik iz Maribora, Adolf Grebl, po-
sestnik iz Ščavnice, Ignacij Treven, kovač iz
Ljubljane, dr. Franc Perčič, odvetniški pri-
pravnik iz Ljubljane in Albert Čok, učitelj iz
Zagorja.

V Podgorici sta trčila dva tovarna vlaka.
Materialna škoda je velika. Človeških žrtve
ni bilo. Belgrajski brzovlak je imel radi tega
štiriurno zamudo.

Prepovedana macedonska prireditve

v Sofija, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Dne 1. no-
vembra bi se imel v Čustendilu ob bolgarsko-
jugoslovanski meji odkriti spomenik predse-
dnika macedonske revolucionarne organizacije,
ki je bil umorjen avgusta 1924. Bolgarska vla-
da pa je odkritje prepovedala. Pred dvema
dnevoma so pod spomenikom našli zavoj z
8 kg razstreliva, pri katerem je vžigalna vr-
vica že napol dogorela. Sumi se, da so aten-
tat pripravili bolgarski emigranti, ki žive v
Jugoslaviji.

Romunska kriza

Odstopivši rumunski ministrski predsednik
VINTILA BRATIANU.

Ostavka romunske vlade, ki je prišla precej nepričakovano, gotovo ni vzrok slabosti vlade v parlamentu. Kajti liberalna stranka je imela v parlamentu nad tričetrtinsko večino, ločim je najmočnejša opozicijska stranka zastopnikov že davno odšla v abstinenco. Vlada je torej v parlamentu imela lahko stališče in od te strani ni pretila nobena nevarnost.

Vzroki tej krizi so globlji. Vintila Bratianu, dosedanjí predsednik vlade in liberalne stranke, je nekako pred enim letom prišel na ta odgovorna mesta in prevzel lepo in bogato dedščino svojega starejšega brata Joana. Upravljati s tako dedščino je bilo gotovo težavna naloga. Joan Bratianu je bil brez dvoma eden najavtoritativnejših romunskih državnikov sploh, ki je poleg ugleda užival tudi neomajeno zaupanje dvora in ljudstva. Z njegovo smrtjo pa je liberalna stranka prišla v težak položaj. Da bi se izognila svoji notranji krizi razhajanja, je izvolila za svojega vodjo brata pokojnega velikan Vintila Bratianu, doledanjega finančnega ministra. Njegova izvolitev ni bila simpatično sprejeta v stranki, ki bi raje videla na čelu energičnega Duca, ki je prevzel v Romuniji najvažnejši resor: notranje ministrstvo.

Pod vlado Vintile Bratianu je prišla Romunija v težaven položaj. Politične razmere so se do skrajnosti poostrele, gospodarski in finančni položaj pa je bil od dne do dne slabši. Naporí dobiti zunanje posojilo so se izjalovili, pri čemur levji del krivde nosi opozicija, ki je pod vodstvom Mania, bivšega voditelja Romunov v Mažarski, prešla v skrajni ekstrem in je s svojim delovanjem ogrožala avtoriteto države v notranjosti in rušila njen ugled v inozemstvu. Le počasi je mogla vlada zlomiti vsaj deloma ta odpor s previdnim, a vendar vselej energičnim nastopanjem ter s konstruktivnim, precej plodonosnim delom v parlamentu.

Tako njeno modro delovanje je rodilo uspehe in ravno nedavno je vlada dosegla veliko inozemsko posojilo in poravnala dolgotrajen spor z Nemčijo. Za časa okupacije so nemške oblasti izdale v Romuniji poseben denar in obenem imajo v Berlinu precejšen del romunske zlate podlage.

Po dolgotrajnih pogajanjih je bil sklenjen sporazum, po katerem se Nemčija obveže plačati Romuniji kot odškodnino tri letne obroke po 76 milijonov zlatih mark. Romunija pa se odpove svojemu v Berlinu hranjenemu zlatemu depozitu in razveljavi konfiskacijo nemških posestev. Sporazum sicer ni najboljši, vendar pa ima to prednost, da bi vlada skozi tri leta dobila lepo vsoto skoraj 2 in pol milijard lejev na razpolago. Ravno ko bi skupščina morala vzeti v razpravo zakon o posojilu, zakon o stabilizaciji leja in o sporazumu z Nemčijo, pa se je Vintila Bratianu odločil dati ostavko.

Kakor je razvidno iz njegovih izjav smatra on, da je brezpogojno potrebno, da skupščina nadaljuje započeto delo na konsolidaciji, želi pa, da bi se tega za državo in ljudstvo nad vse potrebnega in nujnega dela udeležile vse stranke. Tako mišljenje delita tudi opozicijski voditelji profesor Jorga in general Avarescu. Edino narodna kmetjska stranka pod vodstvom Mania odklanja vsako sodelovanje z ostalimi strankami, zahteva takojšen razpis volitev pod nevtrarno vlado, izjavlja pa obenem, da bo priznala posojilo in ostale obveznosti. Od strani regentskega sveta je bil postavljen kompromisen predlog, da bi se sestavila nevtralna vlada, ki naj bi ob podpori vseh strank izvršila omenjeni delovni program. Maniu je odbil tudi ta sporazum.

O nadaljnjem razpletu krize krožijo najrazličnejše kombinacije. Zelo mnogo se govori o predstojiči vladi Mania. Nam se zdi, da so te nade prevelike. Narodna kmetjska stranka razpolaga s pičlo tretjino mandátov in je torej njen nastop v parlamentu nemogoč. Druge vesti govorijo o možnosti sestave široke koalicijske vlade pod vodstvom bivšega zunanjega ministra Titulescu, v kateri bi bile zastopane vse stranke razven narodne kmetjske. Kriza bo vsekakor trajala še nekaj časa, prepričani pa smo, da bo v vsakem slučaju ostala smer zunanje politike neizpremenjena, kar je za nas največje važnosti. Kajti vse romunske stranke so odločno za politiko male antante in za prijateljstvo s Francijo. Edino Avarescu je svoječasno skušal uvesti kurz italijanofilske politike, pa je doživel popoln poraz. Od todaj je tudi on precej revidiral svoje stališče, tako da ni neposredne nevarnosti za stalnost miroлюбne politike, ki jo vodi Mala antanta.

Demisija francoske vlade

v Paris, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Poincaré je danes opoldne podal predsedniku republike demisijo celokupnega kabineta, ker se dopoldne demisijonirali štiri ministri radikalno-socialne stranke Herriot, Sarau, Queuill in Perrier. Vzrok demisije radikalnih ministrov je bil sklep na zborovanju stranke, ki izjavlja, da izvedba strankinega programa pod formulo nacionalnega edinstva ni zagotovljena. Pod vplivom Caillauxa je poročevalec Monsigny celo predlagal formulo, da je izvedba programa pod formulo nacionalnega edinstva nemogoča, kar pa je preprečil voditelj stranke Daladier. Caillaux je izvršil ta svoj sunek na nočni seji, ko je zmerni voditelj radikalov Herriot sejo že zapustil. Kljub temu omiljenju resolucije so radikalni ministri izvajali posledice in demisijonirali. Poincaré je v svojem demisijskem pismu še poudarjal, da smatra nacionalno edinstvo za potrebno in da je moral iz njegovega razbitja izvajati posledice. Demisija kabineta je povzročila veliko vznemirjenje. Dasi bojna napoved radikalno-socialne stranke ni bila naperjena proti osebi Poincaréja, temveč samo proti koaliciji leve s strankami ekstremne desnice okoli Marina, se smatra kabinet Poincaréjev brez Marinove skupine za izključen.

v Paris, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Demisija je povzročila na borzi veliko oslabitev kurzov. Nekatere inozemske vrednosti so precej poskočile. Francoske rente so izgubile dve točki.

v Paris, 6. nov. (Tel. »Slov.«) V političnih krogih se smatra za malo verjetno, da bo Poincaré, ki se je ravno danes zopet zavzel za formulo nacionalnega edinstva in ki je ponovno izjavil, da se bo definitivno umaknil, če bi ga opozicija prisilila k demisiji, — prevzel nalog za sestavo vlade, dasi se je predsednik republike Doumergue zelo prizadeval, da bi ga pregovoril. V parlamentarnih krogih dajejo največ upanja za sestavo kabineta Briandu, v katerem kabinetu bi Tardieu dobil finančno ministrstvo.

Otvoritev angleškega parlamenta

v London, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Danes opoldne je bilo otvorjeno šesto zasedanje parlamenta s prestolnim govorom, v katerem je kralj naglašal skrb radi trajne brezposelnosti in napovedoval načrt zakona o novi ureditvi preskrbe brezposelnih, reformo samouprave, novo razdelitev občinskih davčnih bremen z vpoštevanjem industrije, in pospeševanje eksporta. Glede zunanje politike je kralj poudarjal voljo za zmanjšanje oboroževanja, kolikor je

združljivo z varnostjo Anglije, ter omenil tudi bodoča pogajanja o reparaciji in izpraznitvi Porenja. Prestolni govor je splošno razočaral radi svoje praznote. Posebno so pričakovali odstopitev od mornariškega kompromisa in pojasnil o novi antantni politiki. Delavska stranka je predlagala dve vprašanji o zunanji politiki in o brezposelnosti, liberalci pa bodo predlagali glasovanje o nezaupnici.

Maniu sestavi vlado

v Bukarešt, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Po poročilih iz Erdelja prirejajo kmetje shode in sprevede. V Kološu so kmetje hoteli pozvati policijskega prefekta na odgovornost radi cenzuriranja lista kmetjske stranke in povsod v Erdelju so kmetje zasedli vlake, ki vozijo v Sibinj, ne da bi plačali voznino, da bi imeli v Sibinju veliko zborovanje stranke, in da bi zahtevali, da se Maniu-u poveri sestava vlade. Prometno ministrstvo se je zato obrnilo na vojaške oblasti, da posredujejo. Voditelji narodno-kmetjske stranke skušajo pomiriti kmete. List »Cuventul« trdi, da je nekoliko dni pred demisijo Bratianovega kabineta angleška bančna skupina Schröder & Co. prekinila pogajanja o posojilu, ter sklepa iz tega, da posojilo niti ni bilo neposredno pred zaključkom in da je Bratianu predložil regentskemu svetu napako brzojavko, da bi zavlekel izbruh krize. Titulescu, ki je včeraj za nekoliko ur prekinil potovanje v Parizu in se razgovarjal z Briandom in Berthelotom, se v Bukarešti pričakuje z veliko napetostjo.

v Bukarešt, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Po mnenju merodajnih političnih krogov se sedaj lahko za gotovo trdi, da se bo vladna kriza končala s sestavo kabineta Maniu in da bo Maniu s svojim kabinetom najpozneje v petek prisegel pred regentskim svetom. Liberalna stranka si je na vse načine prizadevala, da bi omogočila sestavo koncentracijske ali koalicijskega kabineta, danes pa je opustila vsa ta prizadevanja in izjavila, da je z ozirom na težki položaj zadovoljna s tem, da Maniu prevzame sestavo vlade. Mnenje drugih strank ne prihaja preveč v poštev, ker so se dosedaj naslanjale vedno le na liberalno stranko. V teh okoliščinah bo imela na četrtak določena avdiencia bivšega zunanjega ministra Titulescu pri regentskem svetu samo še formalen značaj, tembolj, ker vlada prepričanje, da tudi Titulescu ne bo hotel prevzeti sestave koncentracijske ali koalicijske vlade, kor bi tak kabinet brez podpore Mania gotovo ne trajal dolgo časa. Član regentskega sveta Buzdugan je danes sprejel Mania v privatni avdienci.

Nevarno oboroževanje Madjarske

v Praga, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Vojni minister Udržal je izjavil v ekspoziciji o oboroževanju sosednjih držav, da opozarja predvsem na postopanje Madjarske, kjer je oboroževanje zavzelo zelo nevaren obseg. Rekel je: »Madjarski listi so ob priliki našega državnega jubileja pisali, da se je zgodilo samo po pogreški Božje previdnosti, da smo mogli obhajati desetletnico svoje države. Ne smemo pozabiti, da je gospodarski, politični in zemljepisni položaj naše države precej neugoden. Biti moramo pripravljeni na vse in predvsem morajo obstojati take države, katerim je na tem, da obstoji naša država. Proračun vojnega ministrstva se stalno reducira in je prišlo že pod dopustni minimum, tako da se mora posegati že po avgmentacijskih zalogah. L. 1921. ni imelo vojni ministrstvo v trenutku, ko je bila mobilizirana tretjina vojske, nobenih avgmentacijskih zalog in posledica je bila ta, da smo morali kupovati dražje za večkratno ceno in da se je na ta način metal denar iz države.«

Avstrija za protivojni nakt

v Dunaj, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Avstrijski narodni svet je danes soglasno odobril pristop Avstrije k Briand-Kellogovi protivojni pogodbi. V imenu socialnih demokratov je naglašal dr. Ellenbogen, da se kapitalistične vlade le malo pečajo z vprašanjem prepovedi vojne. Tako je francoska vlada nekoliko dni po podpisu pogodbe grozila Avstriji z vojno za slučaj, če bi se Avstrija poslužila pravice samoodločbe, in tudi Madjarska je stavila pridržek, ki tudi pomeni za Avstrijo ogroženje miru. Zvezni kancler dr. Seipel je odgovoril, da mirovne pogodbe še ne smatra za zadnji korak za resnično preprečitev vojne, pač pa za upoln korak. Avstrijska zunanja politika ne pozna nobenih imperialističnih in kapitalističnih vlad, Avstrija pripada samo internacionalni Društva narodov.

Prvi albanski dnevnik

v Tirana, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Včeraj je bila tu otvorjena električna centrala, ki je bila zgrajena izključno za albanskim denarjem. Danes je izšel tu tudi prvi albanski dnevnik »Gazetaere«, organ »albasnkih intelektualnih patriotov«.

Važna Kramareva izjava

v Praga, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Poslanec Kramar je v nekem govoru ob priliki bližnjih volitev v deželnem zastopstvu poudarjal, da bi pozdravil koalicijo s socialdemokratskimi strankami kot vsenarodno koalicijo. On ne želi, da bi bili Nemci v tej državi ovirani v svojem narodnem razvoju, dostavil pa je: »Država pa mora ostati narodna država in naša država.«

Čsl.-nemška trgov. pogajanja

v Praga, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Ob priliki pogajanj v Berlinu o češkem pasu v hamburškem pristanišču je bil pooblaščen čsl. minister dr. Krofta tudi v neoficielnih stikih z nemškim zunanjim ministrom radi nadaljevanja češkoslovaško-nemških trgovinskih pogajanj. Ministru se je izjavilo, da sicer vprašanje prioritete mark oficielno ni zvezano s trgovinskimi pogajanjmi, da pa je ta konflikt tako neugodno vplival na gospodarsko politično atmosfero, da je težko misliti, da bi se v bližnji bodočnosti pogajanja zopet začela.

Izbruh Etne

v Rim, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Zadnja poročila o izbruhu Etne so vedno bolj vznemirljiva. Sedaj se tudi v uradnih poročilih priznava, da se tok lave ni ustavil, temveč da se je v širini 30 metrov in s hitrostjo 200 m na uro v splošnem razliva proti kraju Mascali. Lava bruhla iz popolnoma novega žrela v višini 2000 metrov na obdelanem polju. Tok lave je že napravil veliko škodo pri prometnih zvezah. Tako je preplavila neki železniški most na železnici, ki pelje okoli Etne in ga s svojo vročino raztopila, tako da je promet prekinjen. Tudi ceste, ki vodijo k železnici, so poplavljenе in razrušene. Lava ogroža sedaj neposredno veliko železniško zvezo med Catanio in Messino.

Drobne vesti

V Bachii na otoku Korziki je prebivalstvo razbilo okna hotela, v katerem se je vršila italijanska slavnost in napadlo Italijane. Pri tem je bil ranjen tudi italijanski konzul. Policija je zaprla več ljudi.

Zrakoplov »Zeppelin« se je včeraj ob 7 iz Berlina vrnil v Friedrichshafen v smeri proti Lipskemu. Popoldne ob 15.28 je popolnoma v redu gladko pristal v Friedrichshafnu.

33 milijonov za zdravstvo

Proračun slovenskih oblasti je danes najvažnejši predmet javnih in zasebnih razprav. Kot smo napovedali, vpijejo nasprotniki o novih visokih davkih in mislijo, da bodo s falzifikati zavedli davkoplačevalce.

V ta namen pišejo o davkih, ki jih ni. N. pr. »Jutro« in »Narod« poročata o gostilniških davkih, kakor da gre za davek, ki zadene vse gostilničarje. Dejansko namreč oblastni odbor predlaga le naklado za nove gostilniške koncesije. Ta davek torej ni proti gostilničarjem in ne v njihovo škodo, ampak za njihovo korist, ker bo omejaval nastanek novih gostiln, torej omejeval novo konkurenco.

»Jutro« pa piše o tej nakladi kot da bi bila to čudovita nova škoda za gostilničarje in kot da bi jo bila SLS napravila zato, da bi pritisnila posebno gostilničarje, ker povečini niso pristaši SLS.

Ta zgled smo navedli, da bodo naši bralci vedeli, koliko je vredna vsa liberalna hujskarija proti oblastnemu proračunu.

Mi, ki vemo, koliko požrtvovalnega truda je bilo treba, da so oblasti zopet začele delati, kot je to zahteval interes dežele, ki vemo, da ves denar, ki se zbere z oblastnimi dajatvami, gre zgolj za nujne ljudske potrebe, smo veseli, da naša dežela tako srečno in dobro gospodari.

Dobro gospodarstvo v oblasti je težko zlasti sedaj v prvih letih, ko je delovni program vezan. Vežejo ga velike pomanjkljivosti, ki jih je oblast prevzela od državne uprave, pa jih radi nujne ljudske potrebe mora takoj popraviti. Ogromna je n. pr. postavka 33 milijonov za oblastno zdravstvo. Zakaj taka vsota? Sicer bo zdravstvo vedno težko obremenjevalo oblast in proračun, vendar bo postavka nižja, ko se popravijo poslopja in nadoknadi potreben inventar, ki je pošel in umanjkal v letih, ko je z našimi bolnicami »rukovala« državna uprava. Ko bo vse to popravljeno, bodo precejšnji milijoni mogli s te postavke preiti v bolj produktivne svrhe oblastnega gospodarstva.

Za danes samo še eno največjo številko, ki kaže kako smotreno je delo oblastnega odbora. Lansko leto je bilo za kmetijstvo določenih nekaj nad 6 milijonov dinarjev, letos se je ta znesek podvojil in presega 12 milijonov. Za kmetijstvo hoče oblastna samouprava storiti vse. Slovenskega človeka privezati na grudo. Deželno kulturo dvigati, da bo moglo prebivalstvo od poljedelstva živeti. Našo kmetijo izpopolnjevati tako, da z intenzivnim gospodarstvom dosežemo aktivnost kmetijske produkcije v Sloveniji. Kajti po mnenju strokovnjakov je mogoče, da bi Slovenija pridela toliko, kolikor potrebuje za svoje prebivalstvo. Nemčija in Avstrija sta v tem oziru pokazali zglede, ki jim moramo slediti. Po tej poti nas vodi gosp. politika oblastnega odbora.

To politiko, tako gospodarstvo lahko branim in s ponosom zagovarjamo.

Slovenci v Italiji

Pogreb v spremstvu karabinerjev. Kakor poročamo na drugem mestu, je umrla 31. oktobra v Gorici ga. Marija Sardoč, mati slovenskega zobozdravnika dr. Dorčeta Sardoča, konfiniranega v Lipari. Pokopali so jo v petek. Sina seve ni bilo k pogrebu. Pač pa je spremljalo žalni sprevod dvanaest karabinerjev in šest detektivov. Natančno so si ogledali vsakega udeleženca posebej. Ali hočejo Italijani s tem doseči, da bi se naši ljudje niti pogreb svojih dragih ranjkih ne udeleževali? Saj že vemo, da delajo Italijani izjemo med vsemi kulturnimi narodi, ko se njihova strast niti pred veličastnostjo smrti ne ustavi. Naši pokojni, ki so morali prenašati in gledati vnebovpijoče krivice, bodo za našo kri govorili pred prestolom večne Pravičnosti.

Smrtna kosa. V sredo 31. oktobra je umrla v Gorici gospa Marija Sardoč, mati konfiniranega dr. D. Sardoča, zobozdravnika v Trstu. Pogreb se je vršil v petek. S svojo udeležbo so goriški Slovenci izrazili globoko sočustvovanje družini, ki jo je v tem letu zadelo toliko nesreč. Po soprogovni smrti je pokojnica pričela hirati na srcu. Zaman je bila vsaka zdravniška pomoč. Da bi se stanje ne poslabšalo, so domači zamočali, da je bil najmlajši sin zaprt in potem konfiniran.

G. Juraj Oršič nam je poslal pismo, v katerem trdi, da ni hrvaški emigrant, da se sploh ni sestal na Dunaju z dr. Trumbičem, da le kot časnikar službeno stanuje na Dunaju, pa mu ni znano, da bi tam obstojala kaka hrvaška emigracija in da se z g. generalom Sarkotičem nikdar v življenju ni razgovarjal. Na željo g. Oršiča lojalno objavljamo.

Faust, gostovanje G. H. Zatheya

Snoči je bila v operi predstava Gounodovega »Fausta«. V vlogi Mefista je igral naš stari znanec g. Hugo Zathy, nekdanji član naše, sedaj krakovske pere. G. Zatheya, odličnega umetnika, je ljubljansko občinstvo ohranilo v lepem spominu, kar je snoči tudi pokazalo. G. Zathy je poljski pel Mefista, eno izmed svojih najboljših kreacij. Vloga je odlično absorbiral, tako pevski, z doneče polnim basom, zmognim vseh dinamičnih in izraznih nians, kakor igralski. Žel je mnogo zaslužene aplavza. Marjeto (ne vem zakaj je to Margareta?) je pela gna Vera Majdičeva, Fausta g. Banovec, Valentina g. Janko, Marto Španova — bila je zopet izvrstna vsa predstava, ki jo je vodil g. Balata z njemu lastno glasbeno sigurnostjo. Reduciranega Kregarjevega velikega baleta ni nihče pogrešil, slo je tudi z malimi sredstvi. V.

Dunajska vremenska napoved: Severne Alpe: Podnevi milo vreme, tu in tam lahek dež, v prostih legah ponoči slana, jutranja megla. — Južne Alpe: Večina oblačno in deževno.

Splošna uprava v ljubljanski oblasti

Poročilo vel. župana dr. Vodopivca

na seji oblasne skupščine dne 5. novembra
(Nadaljevanje in konec.)

O HIDROTEHNIČNIH DELIH

poročam tole: Regulacijska dela na Savi se nadaljujejo, toda še na račun kredita po amandmanu finančnega zakona za leto 1927-28; iz letošnjega budžeta namreč nimamo za Savo nobenega kredita na razpolago. Je nevarnost, da bodo obstoječe regulacijske zgradbe tako na ljubljanski, kakor na krško-brežiški Savi v doglednem času razpadle, če ne bo kmalu odločeno. — Na Kamniški Bistrici se je izvršilo

Ljubljanski vel. župan dr. Vodopivec.

čiščenje korita od mostu pri Beričevem nizvodno s potrebnimi zavarovalnimi deli, posebno na prvih dveh pragovih. — Za Ljubljano in za Gruberjev kanal je le neznaten kredit za mala oskrbovalna dela in za obratovanje zatornic na razpolago. — Regulacijska dela na Gradaščici, Glinišci, Škofelji, Črnem potoku in popravila na regulirani Mirni v melioracijske svrhe so se nadaljevala in sicer s prispevki države in udeležencev.

Nadaljevala so se dela za vodno preskrbo in sicer na vodovodu Bohinjska srednja vas ter se je zgradila kapnica v Birčni vasi. Vodovodi Rateča, Velikih Lašč in rezervoar na Osredku so se dogotovili in kolavdirali z ugodnim uspehom, popravila na črnomaljsko-semiškem vodovodu so se nadaljevala in zaenkrat zaključila, kolavdacija je pokazala dober uspeh teh popravil. Pri blejskem vodovodu cevovod okoli jezera dosedaj ni bil sklenjen, ta sklenitev, dolga od vasi Zazera proti Zaki 700 m, se bo sedaj izvršila, ker je tozadevni kredit na razpolago. Tudi vsa ta dela so se vršila s prispevki države in udeležencev. Ti so v večini slučajev prispevali z delom v kuluku.

Oddelku za urejanje hudournikov je bilo dovoljeno v tekočem letu Din 608.000 državnega kredita. Drugih kreditov oddelku ni imel na razpolago, ker se stekajo prispevki občin v državno blagajno. Kredit 608.000 Din je določen za sledeča dela: za regulacijo čenjskih hudournikov v občini Srednja vas v Bohinju Din 100.000; za zgradbo ene pregradbe v Ribnici v isti občini Din 50.000; za popravilo pregradbe in škarpe v Pišencih, v občini Kranjska gora 40.000 Din; za popravila v Trebižu v občini Rateče na Gorenjskem 50.000 Din; za zgradbo ene pregradbe v Kravnjaku v isti ob-

čini 40.000 Din; za zgradbo ene pregradbe na Koroški Beli v potoku istega imena 30.000 dinarjev; za pregradbo v hudournikih občina Žiri in za nadaljevanje regulacije v potoku Rakulj istotam 160.000 Din; za nadaljevanje del v Polhovemgradu 130.000 Din. Ostanek v znesku 8.000 Din je namenjen za projekta-cijo. Povsod je delo v teku.

Delovanje oddelka je predvsem osredotočeno na Gorenjsko, t. j. zgoraj omenjene kraje, ker so to hudourniki najhujši. Vedno pogostejše pa so porušnje za ureditev hudournikov, ki prihajajo z Dolenjskega.

SUMARSTVO.

Izkoriščanje gozdov

se je napram lanskemu letu povečalo vsled boljše trgovske konjunktore za les na inozemskih tržiščih, kakor tudi — žal — vsled slabega gmojnega stanja posameznih gozdnih posestnikov, ki so bili prisiljeni, da so posekali veliko lesa.

Veliki župan je obširno govoril o raznih boleznih v naših gozdovih. Posebno velike škode so napravili rilčkar, brstni zavijač, smrekova osa.

Glede lovsstva

imam omeniti, da je letos prišlo veliko občinskih lovišč znova za 5 let na dražbo. Lansko leto je znašala zakupnina za občinska lovišča v tej oblasti na leto 1.607.624 Din, to je na 1 ha povprečno 2 dinarja 5 par.

Lovskih kart se je letos do 1. oktobra izdalo 3.134 komadov in sicer 2.305 kom. takozvanih državnih, ki veljajo za območje vse države in 829 kom. kart za zaprisežene lovsko čuvaje.

Precej preglavic so letos delale lovcem in poljedelcem škodljive živali. Dočim se je posrečilo volkove toliko zatreti, da jih ta čas ni več veliko, so se močno razpasli divji prašiči, kakor je soditi po pritožbah o napravljeni škodi. Oblastveno odrejeni in prostovoljni pogoni na to zelo čuječo žival, so bili med letom povsod brez vsakega uspeha. Na zimskih pogonih, ko ni listja na drevju in se da žival bolje obslediti v snegu, je bilo več uspeha. Pri pogonih obstoje največje težkoče glede pribave gonjačev. Zastoj goniti se vsakdo brani, plačati gonjače pa ne mara večina lovskih gospodarjev, kakor tudi ne občine. Da se pospeši preganjanje divjih prašičev, bi bilo treba vpletati premije za vpljenjene divje prašiče, slično kakor se dajejo premije za ubite volkove.

O STANJU GRADBENE STROKE

mi je čast poročati sledeče: Po prenosu cest na ljubljanski oblasni odbor je državno-cestna uprava še nadaljevala in dovršila započeto zgradbo Dornikovega mostu v km 10.6 Jezerske ceste za znesek 210.775,10 Din izročenega ljubljanskemu oblasnemu odboru dne 12. julija 1928 in zgradbo mostu čez Kokro pri Kranju v km 0.7 Jezerske ceste za znesek 1.481.570 Din, ki bo izročen meseca novembra 1928 javnemu prometu in oddan oblasnemu odboru po izvršeni kolavdaciji.

Kar se tiče projektiranih novogradenj, omenjenih v lanskem poročilu, je železobetonski most čez Savo v tiru deželne ceste I. vrste Lesce—Bled dograjen ter se je vršila kolavdacija z dobrim uspehom 14. oktobra. Končni gradbeni stroški znašajo 1.227.779,49 Din.

Preložitve klanec na deželni cesti II. vrste Zbure—Zaboršt, katere dela je vršila Gradbena direkcija v režiji, je isto tako končana. — Že to zimo se namerava pričeti z gradbo deželne ceste Kostanjevica—Oštre.

Važno sredstvo za pospeševanje narodnega gospodarstva v oblasti so brezdvomno

ZELEZNICE.

Obratovanje in tehnično vodstvo železnice sicer ne spada v občo upravo, vendar je upravnim oblastvom, predvsem velikemu županu,

po različnih zakonih dodeljeno važno delovanje pri novih železniških zgradbah, a tudi pri ustanavljanju novih postaj pri železniških dovoznih cestah itd.

Po dograditvi železniške zveze Rogatec—Krapina, ki spada v mariborsko oblast, bi bila po določenem programu prva na vrsti železniška zveza St. Janž—Sevnica, ki bi bila, čeprav obsega le kakih 15 km, neprecenljive važnosti radi neposredne zveze Zasavja z Dolenjsko, Novim mestom, Kočevjem, posebno pa z Belo Krajino in dalje z morjem.

Vprašanje kočevske železnice se je pomaknilo za korak naprej. Uprava za gradnjo novih železnice je, odločivši se za Klodičev—Hrovatovo progo, naročila spomladaj trdki Dukli, da prične s pripravami za trasiranje te proge. — Znatno pridobitev za našo oblast pomeni v tem letu tudi sklep ministrstva za promet, da se prične z zgradbo novega železniskega mostu v Zidanem mostu, ki bo omogočal direktno odpravljanje vlakov iz Ljubljane v Zagreb v zvezi z upostavljanjem dvojnega tira na progi Zidani most—Zagreb.

Razveseljiv je tudi razmah perijodičnega prevažanja oseb po

AVTOBUSNEN PROMETU.

Poleg že obstoječih prog so se letos ustanovile nastopne nove proge: Ljubljana—St. Vid—Tacen, Ljubljana—Kranj—Tržič, Ljubljana—Domžale—Lukovica, Ljubljana—Ježica (mestno podjetje), Ljubljana—Vrhnika—Planina—Rakek, Ljubljana—Novo mesto, Novo mesto—Zagreb, Ziri—Logatec, Rakek—Cerknica, Jesenice—Kranjska gora—Rateče, Jesenice—Radovljica. Razvoj je šele v početku; kolikor mi je znano bo dočel v bodočem letu rekord, posebno na Gorenjskem, kjer se tudi namerava stopiti v zvezo z avstrijskimi in italijanskimi podjetji. Privatna inicijativa zaenkrat prevladuje.

V INDUSTRIJI

moramo zabeležiti lep napredek. V Kranju obstoje že tri velike tekstilne industrije; četrta tovarna se gradi in bo še letos gotova. Istotako se je v Kranju zgradila električna centrala z daljšimi daljnovodi. V Kočevju se tudi gradi velika tekstilna tovarna, ki bo zaposlila do 1000 delavcev, na Količevem pri Domžalah se je zgradila velika tovarna za papir in lepenko, v logaškem okraju 2 turbinski in 2 parni žagi, pri Črnomlju se gradi 22 km dolga ozkotirna železnica za eksploatacijo gozdov. Predilnica v Litiji se je znatno povečala, rudniki v Sitarjovcu p. i. Litiji so dobili novo moderno separacijo, v Zagorju se prične graditi normalnotirna, dovlačilnica od separacij do kolodvorov. Stavbna in tekstilna industrija sta bili polno zaposleni, tudi kovinska se je precej izboljšala.

V TRGOVINI

je v splošnem označiti konjunkturo za slabjšo, ker je kupovalna sila vseh slojev, zlasti pa nameštencev s fiksnimi plačili malenkostna. Zelo dobro uspeva lesna trgovina in je zastoj nastal le vsled pomanjkanja vagonov.

STANJE OBRTE

je, izvzemši stavbne obrtnike, slabo in zlasti oblačilni obrti nimajo dela in naročil. — Pospeševanje malega obrta in domače industrije je v oblasti nezadostno, zato pozdravljam namero oblasnega odbora, la hoče te stroke izdatno podpirati in prevzeti vodstvo v tem pospeševanju ter se tako pridruži akciji zbornice za trgovino, obrt in industrijo, ki je že sklenila ustanoviti svoj zavod za pospeševanje obrti.

POSPEŠEVANJE ŽENSKE DOMAČE INDUSTRIJE.

stalno napreduje, ker je preskrbljeno za odjem izdelkov. Ta industrija bi se še bolj razširila in vsled tega bi se tudi zboljšale življenjske prilike manj imovitih in delavskih slojev, ko bi se jo dovolj podprlo.

STROKOVNO ŠOLSTVO

je v oblasti dobro razvito in kaže v učnem oziru prav dobre uspehe. Neizodostne so v oblasti

ZENSKÉ STROKOVNE ŠOLE.

V prvi vrsti meščansko-gospodinske šole, od katerih imamo tri in sicer v Ljubljani, Trbovljah in na Jesenicah. Treba jih je še več, zato bi bilo prav, da prevzame te šole oblasni odbor, kar tudi država želi.

Važna gospodarska panoga v naši oblasti je

TUJSKI PROMET.

ki kaže poslednji dve sezoni najlepše uspehe in od katerega so imeli naši letoviški kraji bogat vir dohodkov. Porast tujcev je zaznamovati v naših kopališčih, najbolj pa na Gorenjskem. Na Bledu je bilo letos 12.420 tujcev, zelo velik obisk zaznamuje tudi Kranjska gora; v obeh teh krajih je nujno potrebno zgraditi nove moderne hotele.

Z rapidnim naraščanjem zimskega športa in z novimi napravami za gojitev istega, smemo pričakovati vsako leto boljše zimsko sezono. Tu moramo podpirati tozadevne akcije predvsem v Bohinju in gorenji savinjski dolini. Pričela se je velikopotezna akcija, da se zopet povzdigne Kamnik kot letovišče.

Kar se tiče

SOCIALNIH NALOG,

so ostale v državni upravi še invalidske ustanove, (invalidski dom v Ljubljani in Toplicah, državna protezna delavnica v Ljubljani ter državni zavod za slepe v Kočevju).

Zaščita dece in mladine je, kakor rečeno, prešla v delokrog oblasnega odbora, vendar pa mi je ministrstvo za socialno politiko z dovoljitvijo posameznih zneskov omogočilo, da sem tudi jaz v nujnih in prepotrebni službah nudil deci in mladini skromno pomoč.

Ugodnosti 5% posojila za zidanje uradnih in stanovanj se je poslužilo nekaj uradnikov in so bila posojila — navadno 80.000 Din, plačljiva v treh obrokih — že skoro docela izplačana. O stanju

PROSVETNE UPRAVE

v oblasti si dovoljujem poročati sledeče: Novi organi prosvetne uprave, krajevni šolski odbori in oblasni šolski odbor, so razvili svoje delovanje. — Tudi

GLEDJE GRADB

novih in razširjenja starih šolskih poslopij se je začelo živahnejše gibanje. Iz svojega proračuna je država določila v to svrhu podpore v znesku 100.000 Din. Ker je oblasni odbor z veliko večjimi prispevki podprl šolsko gradbeno akcijo, je prišel nov impulz v to delo. Dovoljše so se zgradbe meščanske šole v Trbovljah, osnovnih šol v Senovem, Grosupljem, Gabrku, Bevkah, Brezju pri Dobrovi in se pričelo delo na osnovnošolskih zgradbah v Novem mestu, Zg. Šiški, Jevnici, Izlakah, Zelimljah, Logu pri Zaplani, Zibersah pri Logatecu. Gotovo pa je, da bode šolsko-gradbena akcija šele takrat v pravem tiru, ko se breme te akcije prevali s šibkih ramen naših podeželskih občin na široka pleča naše oblasti.

Pri vzdrževanju državnih srednješolskih poslopij se kažejo zamude vojne in povojne dobe. Dela se že naravnost škoda pri nekaterih prav lepih zgradbah.

Na srednje in meščanske šole je letos naval v prvi razred padel. Otvorila se je nova meščanska šola v St. Vidu nad Ljubljano, šola na Rakeku in v Trbovljah pa sta dobili tretji razred. V Ljubljani se z ministrskim dovoljenjem postopoma spreminja zasebna notranja meščanska šola pri uršulinkah v žensko gimnazijo.

Splošna prosveta v oblasti je v zadnjem času dobila najmodernejšo sredstvo, ki lahko postane največja pridobitev za našo slovensko kulturo, t. j. radio. Državna uprava je postavila radio oddajno postajo v Domžalah in jo je oddala s posebno pogodbo za 15 let v najem zaslužni kulturni organizaciji Prosvetni zvezi.

Dr. F. J. Kern, Cleveland:

Dr. Sarabon in Amerika

Nekoliko odgovorov.

Rekli so mi, naj odgovorim. Pa bom. Namreč več vplivnih Slovencev v Ameriki me je opozorilo, da je treba nekaj pripomb k člankom prof. dr. V. Šarabona o Ameriki in o ameriških Slovincih, ki mečejo kaj slabo luč na veliko reči, ki se gode na tej strani Atlantika.

Zdi se mi, da je prav, če se prav v tem slučaju slišita obe plati zvona, ker se mi zdi ta primer izredno važen z ozirom na medsebojno poznavanje in cenitev Slovencev v domovini napram nam izseljencem v Združenih državah. Če bi stvar ne bila tako važna, bi se ne zanimal zanj in bi celo kritiko Amerikanecv in Slovencev v Ameriki vzel »cum grano satise«.

Baš zato, ker je prof. Šarabon tako siguran v svojih izjavah in ker bi njegov poljudni slog marsikomu vcepil v kri trajne predsodke napram nam izseljencem, je potrebno, da mi daste malo prostora, da napišem nekaj pripomb.

Sicer pa to ni edini primer napačnega pojmovanja Amerike. Večina dosedanjih jugoslovanskih uradnih odposlancev (izvzemši mogoče dr. Vošnjaka, dr. Šveгла ter Marjanoviča), kar je meni znanih, so prišli sem kot tujci in odšli kot tujci. Kako slabo so znali tolmačiti Ameriko in ameriške Jugoslovane, se je posebno pokazalo med svetovno vojno, ko z največjimi napori niso dobili odziva med narodom.

Prof. Šarabon se je mudil v Ameriki komaj en mesec in mu torej ni zameriti, da ne pozna povsem točno Amerike in Amerikan-

cev. Gibal se je večinoma med našimi naselenci in še med temi tako mimogrede, in bi kot učenjak moral govoriti o razmerah veliko bolj rezervirano in nepristransko.

O ameriških Slovincih nima veliko dobrega povedati, kaj ne. Govorimo spačeno slovensčino, za njegova (morda malo preveč proforska) predavanja se nismo zanimali, pijemo ga radi in postavljamo se z dolarji. To je starokranjska miselnost, ki bi se morala že davno preživeti. Če nam pred dvajsetimi leti domovina ni poslala profesorjev in narodnih borcev, naj se sedaj ne huduje, če ni sadu, kakršnega pričakujete. Krivda je vaša. Kadar se nasmehnete našim ljudem, katere vidite v Ameriki ali če pridejo na obisk v stari kraj, se potrkajte na svoja prsa in recite »mea culpa«.

Ameriški Slovenci nismo več otroci; naučile so nas življenjske izkušnje zadnjih dvajsetih let, odkar se je največ Slovencev naselilo v novo domovino. To bi moral g. profesor razumeti.

Dr. Šarabon pravi, da mu Amerikanec s svojim znanjem ne more imponirati. Koliko Amerikanecv, to je res pravih učenih Amerikanecv, je pa g. profesor srečal tekom par tednov, kar ni bil med Slovinci? Ali mislite, da vsa ta ameriška tehnika, katero občuduje cel svet, ne zahteva znanja? Če bi šel g. profesor v naše tehnične šole ali celo med naše geografje in historike, bi govoril drugače. Ni vse dolar. Da je Amerika danes v tehniki in industriji na prvem mestu, zahteva to možgani in znanja. Če Amerikanec ne pozna vsake majhne deželice in vseh grških aoristov, ni dokaz, da nima znanja. Amerikanec z znanjem slozh noče imponirati. Čim temeljiteje pozna svojo stroko, tem manj hoče imponirati.

Dobro je, da profesorjevih člankov v »Slovenec« naših ljudi v Ameriki, razen urednikov, niso čitali, ker bi bil sprejem naših uglednih ljudi iz stare domovine s tem jako otežkočen. Najbolje bo torej, da vzamemo ameriški Slovenci vse to cum caritate christiana ali po angleško »with Christian charity«.

Naj to zadostuje za sedaj. Ameriški Slovenci pa še vedno čakamo na vplivnega odposlanca iz stare domovine, ki bo nas prišel ocenjevati s sreem in nam dal pozitivnih navodil za naše dobro, kar bi koristilo nam in domovini.

Miran Jarc:

Mala maščevalka

Na trati, ki se zlivajo nanjo zlati valovi šumečega solnca, poletja iskrečega, deca igra se ob vodi tiho. Vladko in Dana zidata hiše iz šibic pretankih, v hrastovi senci uspravata Zorka in Marica punčko, Anka pa sprta je z vsemi, ker je ne časte kakor kraljico in v nemi togoti, ki kljuje in ruje ji misli, snuje zakleto osveto. Ob poti postala je, a v tistem trenutku zaloti brezkončno procesijo mravelj, ki romajo preko stezice.

Tedaj pa zamišljenko ježno zmotijo lahni koraki: pred njo je njen striček.

Kaj je treba; zdaj jo bo videl ježno in sitno, užaljeno Anko. Naj bi ta striček ostal v svoji sobi pri knjigah, papirju in pismih. Kaj ji je prišel nagajat! Črne čete mravljinčne vojske romajo preko stezice.

»Anka, kaj pa ti tukaj? Sama? Pa vendar ne jočeš? Bliske pošiljaš s pogledi. Kaj ti ni prav, ozlovoljenka mala?«

Kaj? Zdaj pa še striček nagaja. Dovolj so jo že ujezili otroci na trati. Zdaj pa še striček. Kako ga je sita. Več dni že biva pri njih! Kako je nanj jezna. On, in le on je kriv, da jo zdaj mamica njena skoro prezira. Mamica njena se briga za strička, na Anko pa čisto pozablja.

Anka, razdražena, ježno udari z nogo po čredici mravelj, ki roma čez stezo. Ve, da bo striček ogorčen nad njeno brezsrčnostjo. Koliko mravelj je pohodila! Striček bo jezen. Saj to je hotela. V očeh ji zavriska, zabliška veselje: naj bo le jezen, bo vsaj se odpravil.

Striček to vidi in vzklikne prestrogo: »Anka! Za Boga! Kaj si storila. Kruta morilka! Nedoželne živalice si umorila. Marsikatera njihova mamica bo zdaj zaman čakala hčerko. Marsikateri bratec bo plakal po bratcu, ki ga je tvoja nožica strla. Kruta si Anka. O, le pomisli, če bi kdo drugi...«

Striček utihne, Anka pa v jok. Striček je pravo povedal. Sram jo je. Zdaj šele vidi, kaj je storila. O, to jo peče! Nedoželne živalice je pohodila. O, ta zločin! Neizbrisno v spomin se zavrtal, zasekal bo grdi njen čin. Anko je sram ali nova se jeza zdaj v njej je vzbudila. Striček je zmagal. Kaj, da bi poražena bila! Mora si izmisliti novo osveto. Misli, domisli in sklene. In spet ji zavriska, zabliška v očeh kruti nasmeš

V stričkov gumbnici vidi cvetlico. Svežo, rdečo. Kakor bi trenil, že se je vzpela drobna ročica, utrgala cvetko s toliko hlastnostjo, da se je prestrogi striček ustrašil. Anka molči. Ne ve, kaj bi rekla. Anka pa vsa zmagovita kaže na cvetko pohojeno, vzklika veselo:

»Ta pa mamice nima, ki bi jo pogrešala. Nima sestrice, ki bi jo obžalovala...«

Kaj je novega

Koledar

Sreda, 7. novembra. Janez Gabriel Perb., Engelbert, Prosdocim, Vilibrord. — Jutri: Bogomir.

Osebnosti

★ Iz vojaške službe. V čin peh. poročnika je napredoval podporočnik Anton Magaš. Imenovani so: za vršila dolžnosti poveljnika broda »Labud« poročnik bojnega broda I. razr. Arnold Mediček; za vršila dolžnosti šefa oddelka za nosne in ušesne bolezni IV. arm. poveljstva san. major dr. Karel; za načelnika san. oddelka Osješke div. oblasti san. podpolkovnik dr. Dragotin Brust; za poveljnika 23. pešpolka peh. polkovnik Vekoslav Ferderber; za pomočnika poveljnika valjevskega vojnega okrožja peh. podpolkovnik Oskar Savinski; za poveljnika 1. bataljona 5. pešpolka peh. podpolkovnik dr. Josip Špoljar; za poveljnika 4. bat. 12. pešpolka pehotni major Franjo Lukec; razrešena sta dosedanja dolžnosti in stavišnja na razpoložanje ministrstvu vojne in mornarice brigadni general Franjo Kerčelič in peh. podpolkovnik Josip Ravler. Za poveljnika 2. divizije dravske topniške brigade je imenovan topn. major Peter Kiler; za rednega profesorja pomorske vojne akademije v 3. skupini I. kat. Aleksander Bubnov; zrakoplovni podporočnik Ljudevit Mlakar je prevečen v pehoto; po službeni potrebi so očiščeni za vršila dolžnosti računskega izpraševalca poveljstva jadranske div. oblasti admin. poročnik ekon. stroke Franjo Jančak; za intendanta uprave vojne akademije admin. kapetan I. razr. ekon. stroke Ljudevit Martinčič; za blaginjskega poveljstva jadranske div. oblasti admin. kapetan I. razreda ekon. stroke Albert Grebner; za vršila dolžnosti blaginjske stalne vojne bolnice Boke Katorske peh. poročnik Stepan Srabotnik; za arhivirja sinjskega vojnega okrožja admin. poročnik ekon. stroke Roman Hrečin. Na službo v računski odsek ekon. oddelka ministrstva vojske in mornarice je pozvan admin. kapetan I. razr. ekon. stroke Slavko Tušek; za pomočnika inženjerske častniške šole inž. kapetan II. razr. Ivo Skukan; na službo v gradbeni odsek inž. tehn. oddelka min. vojske in mornarice admin. podporočnik Alojzij Guštin, aktiviran; na službo na kr. torpiljarko »T 4« poročnik korvete Bogdan Božič; na službo na kr. remorker »Močine« poročnik korvete Josip Polak; na službo v pomorsko zrakoplovno šolo poročnik bojnega broda I. razr. Julij Saks, inž. poročnik Ljudevit Plašcar, morn. tehnični poročnik Rudolf Lang, tehnični poslovodja 3. razr. Anton Arko, poročnik korvete Franjo Potočnik, Kazimir Renčelj, Ladislav Kandare in Evgen Šoštar. Pisič in na službo 3. pomorske zrakoplovne poveljstvo poročnik bojnega broda I. razr. Anton Lenarčič in poročnik fregate Slavoljub Piki.

Ostale vesti

★ SUND poplavlja Slovenijo. Iz Hrvaškega žiri neko podjetje po Sloveniji v skrajno skvarjeni slovensčini v drobnih zvezkih romane s pravo šundsko vsebino in vrhu tega z oglasi, ki so docela nemoralne vsebine. Predržni so tako ti ljudje, da so dobili celo nekatere podjavalce časopisov na svojo stran, ki potem vtikajo to hrvaško umazanijo n. pr. celo v »Slovenec«. Pozivamo državno pravdnitvo čisto resno, naj napravi konec razširjanju teh umazanih groblij. Ali je mar tiskovni zakon samo zato tako strog, da pade vsak teden kakšen sicer nedolžen časnikar v te klešče, hrvaški šund pa naj čisto prosto razširja svojo nemoralnost po Sloveniji. Kolikor vemo, je po tiskovnem zakonu širjenje nemoralnega tiska prepovedano. Zakaj naj paragraf velja samo za slovenskega časnikarja za čisto nedolžne reči, za zagrebškega podjetnika pa ne? Zlasti če dela tako škodo slovenskemu ljudstvu in to v vsakem oziru. Torej prosimo čisto resno, ali pa naj napravimo še druge korake, g. višji državni pravdnik?

★ O Visoki Tatri bo na povabilo Hrvaškega planinskega društva predaval v Zagrebu danes ob 8 zvečer g. dr. Oblak iz Ljubljane. Predavanje bo v kemičnem laboratoriju na zagrebškem vseučilišču.

★ Razpis volitev v okrajne cestne odbore in okrajne zastope v mariborski oblasti. Veliki župan mariborske oblasti je razpisal volitve v okrajne cestne odbore in okrajne zastope. Volitve se bodo vršile v nedeljo, dne 3. februarja 1929. Tozadevni »Razglasje« so se že razposlali okrajnim zastopom oziroma okrajnim glavarstvom, kjer ni okrajnih zastopov (Murska Sobota, Dol. Lendava, Cakovec, Prelog in Prevalje za sod. okraj Prevalje). »Razglasje« se bodo razdelili posameznim občinskim uradom, da jih objavijo na občinski deski. Ti »Razglasji« vsebujejo roke in potrebna navodila. Opozarjamo na to, da je treba vložiti kandidatne liste v petih izvodih — enega v originalu z lastnoročnimi podpisi predlagateljev, štiri pa v prepisu. Liste se bodo dobile pri Okrajnem zastopu oziroma pri okrajnem glavarstvu.

★ Vse brezalkoholne gostilne naj se čimprej priklase »Sveti vojski« v Ljubljani, Poljanski nasip 10. Gre za važno zadevo, ki se tiče vseh brezalkoholnih gostiln brez izjeme.

★ Tečaji za brezalkoholno produkcijo so se preteklo tedne vršili na Siatini, v Ormožu, Mali Nedelji in St. Rupertu v Slov. goricah. Vodil jih je g. A. Sundeč, kaplan iz Rogaske Slatine.

★ Telefonska centrala z javno govornico je bila otvorena 1. novembra pri pošti Ježica in dne 3. novembra pri pošti Komenda. Obe opravljata tudi brzojavno službo.

★ Delovni čas pri brzojavu in telefonu. Poštni minister je z odlokom št. 40.757 z dne 4. oktobra t. l. odredil, da ureja delovni čas pri brzojavu in telefonu Pravilnik o delovnem času v brzojavni in telefonski službi. Glede na to se mora, kolikor je ta pravilnik pri brzojavu in telefonu izpremenil delovni čas, ki ga predpisujeta pravilnika za brzojav-

no in telefonsko službo, postopati po določilih rečenega pravilnika. Novo je samo to, da morajo brzojavni in telefonski uradi, kateri imajo službo do polnoči, to je N/2 službo od 7 do 24, to službo opravljati vsak dan brez izjeme, torej tudi ob nedeljah in praznikih, in sicer neprestano od 7 do 24. V zmislu te odredbe je pri brzojavu in telefonu s službo »L« in »C« ob nedeljah, na državne praznike in praznike po čl. 4 omenjenega pravilnika določen delovni čas od 9 do 11, vsi ostali brzojavni in telefonski uradi pa opravljajo ob nedeljah in praznikih enako službo kakor ob delavnikih.

Smrtna nesreča v Laškem

Slučaj, o katerem smo pisali včeraj, to je smrtina nesreča, ki se je pripetila dne 5. novembra t. l. vzbujala po Laškem veliko zanimanje. Ponesrečeni se imenuje Ivan Lipovšek ter je sin Aleša Lipovškega, posestnika iz Tremarji. Njegov svak I. Sajevec ima gostilno in malo trgovino na Tremarjih, oboje vodi pod naslovom »Pri Lipovškem«. Umrli je bil prvotno finančni stražnik in je vsled redukcije prestopil v železniško službo. Kot tak je ponoči večkrat obhodil železniško progo med Celjem in Tremarji, ker je prižigal ponoči luči. Večkrat so ga tudi ljudje opazili, da je celo ponoči vozil s kolesom ob stezi, ki se navadno nahaja ob tiru in na železniškem nasipu. Dne 3. t. m. je dobil umrli Ivan Lipovšek od finančne uprave na svakova predhodna prizadevanja poziv, da lahko takoj zaprosi za podelitev mesta finančnega stražnika. Takoj drugi dan, to je v nedeljo, je šel popoldne v Laško z namenom, da si preskrbi pravstveno spričevalo, domovinski ter krstni list. Ker pa uradi popoldne niso uradovali, je v družbi znanec šel zvečer v gostilno Igričnik, kjer je zaužil nekaj vina in se tam še precej pozno zamudil. Družba, v kateri je ta večer občeval, je po svojem glasu neoporečna. Ob nastopu jutranje zarje je kretničar v ponedeljek zjutraj opazil ponesrečenca, ležečega ob desnem tiru proti Celju. Na lice mesta se je takoj podala sodna komisija pod vodstvom sodnika Antipina iz Laškega, katera je ugotovila sledeči položaj:

Mrtvec je ležal skoroda paralelno ob desnem železniškem tiru z glavo proti Laškemu. Nad tilnikom je zevala velika rana, tako, da so izstopili iz lobanje možgani, kojih sled se je nahajala tudi na tiru. Pod glavo se je nahajala velika mlaka krvi. Drugih poškodb ponesrečenec ni kazal. Nekako 1 m od njega proti Tremarjem je pa ležalo njegovo kolo in sicer popolnoma nepoškodovano, in nekako položeno ob tir. Med kolesom in truplom je pa ležal ob tiru klobuk. Domneva se, da se je zgodila nesreča na ta način, da ga je vlak, ki pelje nekako ob pol 2 iz Celja v Laško, zadel z odbijačem v prsa, tako, da je Lipovšek v hipu izpuštil iz rok kolo in padel s telesom v smeri vožnje vlaka proti Laškemu in se tako na glavi poškodoval. Čudno je le to, da obleka ranjenca ni bila prav nič poškodovana in ni tudi kazala nikakih znakov povišenja. To dejstvo daje povod k raznim ugibanjem. Po izjavi njegovega svaka Sajeveca ni podan nikak sum, ki bi značil na samomor. Zvečer pred nesrečo je bil Lipovšek dobro razpoložen. Po izjavi njegovih sorodnikov je bil priljubljen fant, star 30 let in ni imel nikakih sovražnikov in je tudi malo pil, čeravno mu je za razpoloženje zadostovala najmanjša količina vina. Sodna obdukcija trupla se bo izvršila danes (6. novembra).

★ Italijanske ovire vlaku Nj. Vel. kralja. Po vesteh z meje je italijanska obmejna straža ustavila dva vagona, ki sta bila priključena Simplon-Orient-Ekspresu in s katerim sta potovala Nj. Vel. kralj in kraljica s spremstvom. Vlak je bil ustavljen na postaji Rakek 40 minut. Vzrok temu je bil, ker italijanske obmejne oblasti niso hotele pustiti ta dva vagona na italijanski teritorij, dokler se ne izprazni vagoni rezervuarji plina, ki služi za razsvetljavo in ogrevanje. Po italijanskem zakonu je radi nevarnosti eksplozije prepovedan promet s tako opremljenimi vagoni. Šele po 40-min. zamudi je mogel ekspresni vlak nadaljevati vožnjo.

★ Narodni mučenik župnik Leopold Vozlič. Na najvišjem hričku Slovenskih gor so na Vernih duš dan pokopali župnika in duhovnega svetovalec gosp. Leopolda Vozliča. Marija Snežna na Velki leži najvišje v našem gričevju na meji. Udeležba prijateljev rajnega je bila ogromna. Zbralo se je 16 gospodov duhovnikov, med temi 3 iz sekovske škofije. Iz Maribora je prihitel msgr. Vreže, ki je tudi vodil spreved, nadalje vladni svetnik dr. Ipavie in narodni poslanec Zebot. Cerkveno opravilo je opravil dekan in duh. svetovalec Janžekovič od Sv. Lenarta, ki je na prižnici v poljudni besedi opisal življenje in delovanje pokojnikovo. Ob grobu se je v imenu ljudstva poslovil od narodnega mučenika poslanec Zebot. Rajni Vozlič je bil sin zelenega Murskega polja iz Cvena. Kot duhovnik se je žrtvoval za zapuščene Slovence v graški škofiji, kjer imamo še okoli 60.000 naših rojakov. V Spilju

je deloval kot župnik zelo požrtvovalno za tamšnje Slovence. Vsa leta je vzdrževal slovensko službo božjo in je tudi širil slovenske časopise in knjige med zapuščene obmejne Slovence. V borbi za obmejne kraje se je trudil, da bi Spilje pripadalo Jugoslaviji. Žal ni uspel. Ko je razmejitvena komisija leta 1920. končala na severu svoje delo in je mejno črto potegnila tako, kakor so hoteli Nemci, je Spilje pripadlo pod Avstrijo. Nemški zagriženci iz Spilja in sosednjega Strasa so po noči navalili na g. župnika Vozliča in so ga z brutalno silo tirali iz župnišča in preko mej župnije v sosednji St. Ilj! Niti obleči in obuči ga niso pustili. Vozlič je pribežal, oropan vsega, k svojemu sosedu in prijatelju Evaldu Vračku, župniku v St. Ilju, ki je tudi sam čutil nemško surovost leta 1914. Tu je našel Vozlič gostoljubno streho, dokler ni dobil župnije Marija Snežna pri Cmureku.

★ Najden utopljenec. V nedeljo smo poročali, da je posestnik Vincenc Soklič iz Lazov padel v naraslo Radovno ter utonil. Splošno se je mislilo, da ga je narasla voda odnesla proti Hrvatski. V nedeljo popoldne pa sta šla Janez Svetina in Janko Kos do čebelnjaka, ki ga imata malo nižje od elektrocentrale v Vintgarju. V vodi sta opazila golo truplo ter telefonično obvestila orožnike v Gorjah in Javorniku, kakor tudi svojce na Lazeh. Ker pa se je med tem znočilo, ni bilo na reševanje misliti, kajti Radovna je bila visoka nad en meter nad normalo. V ponedeljek zjutraj so ga s težavo spravili na breg, kajti mož je bil korenjak ter je tehtal okoli sto kilogramov. Imel je samo čevlje na sebi, vse drugo mu je voda in skalovje skozi vintgarsko sotesko strgalo s trupla. Prenesli so ga v mrtvašnico na Dobravo, odkoder pa ga bodo prepeljali domov ter pokopali na domačem pokopališču v Gorjah.

★ Utopljenko so našli pri Sv. Marku niže Ptuja. Izgleda, da je bila že dva do tri mesece v vodi, ker je truplo že precej razjedeno. Na utopljenki so se našli tudi deli obleke. Ni ugotovljeno še, ali gre za nesrečo ali samomor. Truplo so prepeljali na pokopališče pri Sv. Marku niže Ptuja.

★ Lombar zopet na delu. Z Andrejem Lombarjem je imel kriminal že večkrat opraviti. Pred leti je okradel svojo sestrično Pepeco R. v Dravljah za 10.000 Din in bil nato obsojen od porote na daljšo ječo. Sedaj, ko je prišel na prostlo, je zopet pričel slepariti in krasti. Posestniku Jožefu Glasu je v Lokvah pri Senovem na zvit način izvalil znesek 2000 dinarjev in pobegnil. Na deželi se izdaja pod napačnim imenom Lampret.

★ Prevejan tat. Oblasti že dalj časa iščejo 25 letnega pekoveškega pomočnika S. iz Ljubljane. S. je do skrajnosti prebrisan tat in kra-de, kjer in kar le more. Pred dnevi je bil uslužben v neki pekarni pri Crni, kjer je ukradel svojemu delodajalcu znesek 5000 Din in pobegnil brez sledu.

★ Otroci si odgriznil jezik. V Apatinu se je igral triletni Ivan Braun s svojimi tovariši. Pri igri je padel tako nesrečno, da si je odgriznil jezik.

★ Roparski napad na mlin. Predvčerajšnjim zjutraj sta dva maskirana in do zob oborožena roparja napadla mlin Adama Knisla v Novem Sadu. Mlinar se je poskušal braniti, toda več strelav ga je hudo ranilo. Na njegove klice na pomoč je prišlo več sosedov, vendar se je roparjema posrečilo uiti.

★ Samomorilna manija v Zagrebu. 19-letni delavec Gjuro Svabek v Zagrebu je pregovoril svoje 17-letno dekle Nado Šukanec in njeno enako staro prijateljico Boženo Cvek, obe tovarniški delavki, naj izvršita z njim samomor. Najprej jih je napojil z vanilijnim likerjem, nato pa so vsi trije izpili skoro pol litra koncentrirane ocetne kisline. Gjuro Svabek se je nato z dolgim nožem še dvakrat hudo ranil v prsa. Na stokanje vseh treh so prihiteli sosede, ki so poklicali rešilno postajo. Vsi trije samomorilci so bili prepeljani v bolnišnico, kjer je v groznih bolečinah prvi umrl Gjuro Svabek, pol ure za njim pa Božena Cvek, o čem se je Nada še cel dan borila s smrtjo. — Isti dan se je z ocetno kislino zastrupil v Zagrebu tudi 24-letni brezposelni bolniški strežnik Franjo Novosel; kmalu nato se je hudo ranil z nožem 21-letni vojak Stjepan Maček in skoro v istem času se je z ocetno kislino zastrupil 70-letni delavec Josip Boršek. Nevarno pa je le stanje Novosela, dočim sta ostala dva še rešili gotove smrti.

★ Skrivnostni umor kmečke žene. Pred tednom dni je bilo prijavitelno orožniški postaji v Kozareu pri Banjaluki, da je bila v svojem stanovanju umorjena kmetica Smiljana, žena Save Pilipoviča. Orožniki so Smiljano res našli zadavljeno z vrvo. Morilec je svoji žrtvi razbil tudi črepijo. Umora je bil najprej osumljen njen mož, pri katerem so našli krvavo srajco. Sava Pilipovič se izgovarja, da mu je tekla kri iz nosa in okrvavila srajco, ko je nesel žito v mlin. V Belgradu so aretirali še Savinega sina in pastorka umorjene Jova, pri katerem so tudi našli krvavo srajco. Jovo pa pravi, da so ga ponoči ogrizle v Belgradu stenice in ima srajco zato krvavo. Umorjena je imela mnogo zlatih cekinov ter okrog 20.000 Din denarja, kar je po umoru vse izginilo. Oba, oče in sin, sta izročena preiskovalnemu sodišču, ki naj dožene, če sta res morila Smiljane Pilipovičeve.

★ REKVIJEM. Za en glas in orgle zložil St. Premrl, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena izdaja 20 Din. Prijava skladba je izšla v drugem natisu, ker je bila

Grobovi se odpirajo, ljudje ustajajo od mrtvih v

Kralj kraljev

Stroški tega filma znašajo 3.500.000 dolarjev

Pride gala premijera v kino „DVOR“

že nekaj let popolnoma razprodana. V celoti je sicer neizpremenjena, samo orgelski stavki je nekoliko osvežen. Ta rekvijem spada med najlepše in najbolj praktične, kar jih poznamo. Teče zelo gladko, besedilo se nikjer ne ponavlja, razen hosana v sanctusu in benedictusu. V sekvenci so samo predpisane klice, vse druge so izpuščene. Skladba je prav hvaleno delo še posebej, če jo poje organist sam, ker je kralka in pevca nič ne utruja. Priporočamo prav to!

★ SEZONSKE BOLEZNI. Ob menjajčem se letnem času človek trpi vsled premenbe temperature. Ostri vetrovi dražijo občutljivo sluzico ust in nosa in pogostne premenbe v temperaturi vplivajo na telo tako, da je kakor vsprejemljivo za prehlad. Leto za letom se ponavlja isto: nahod, ki noče pomehati, bolečine pri dihanju in v udi in razni drugi znaki prehlajenja. Kako naj se obvarujemo pred tem? Najlažje se obvarujemo prehlada s dolgo poznanimi sredstvi, kakor je aspirin. To je sredstvo, ki ga že davno poznamo, je povsem neškodljivo in zasneljivo učinkuje.

★ TELESNO ZAPRTJE, ranitve v debelom črevesu, slaba prebava, raskroj in gniloba v črekih, prevelika množina kisline v želodnem soku, vnetje jezika, netista koža na obrazu in na hrbtu, tvori izginejo prav kmalu z rabo naravne »Franz Josefa«-grenice. Številni zdravniki in profesorji »Franz Josefa« vodo že desetletja pri odraslih in otrokih obeh spolov uporabljajo z ugodnim uspehom. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

★ PLAGŠKE otroške in dekliške, le du-najski kroj, nudi ceno Kristof-Bučar, Stari trg 9.

★ NOGAVICE, rokavice in pletenine se dobe v veliki izbiri pri tvrdki Prelog, Ljublj.

★ PUSKARNA KAISER SE JE PRESE-LILA na Kongresni trg št. 9 v poslopje Kina Matice, desni lokal.

Večina

nalezljivih boleznih nastane z vstopom klic potom ustne dupline. Zato varujejo otroke pred nalezljivimi boleznimi vrsto okusov.

ANACOT-PASTILE

DRA. WANDERA

Ljubljana

Nočna služba lekarn

Nočno službo imata: Ramor na Miklošičevi cesti in Trnkoczy na Mesnem trgu.

○ Rapalski dan. Deset let svobode — prav toliko let suženjstva obhaja naš slovenski narod. Ze osmič je pred durni 12. oktober, osma žalna obletnica, odkar je več kot 500 tisoč našim bratom ugasnila zarja svobode in se pričela trnjeva pot, ki se stopnjuje od dneva do dneva. Vedno kajci je klic po svobodi in skorajšnjem združenju zaslužjenih bratov z nami svobodnimi. Letošnji 12. oktober mora razglasiti celemu svetu naše pravične zahteve. Naj zve ves svet za muke naših bratov in sester tam preko in naj ve, da Slovenci ne odnehamo od zahteve po Primorski in da jih bodo tudi uresničili, ko pride čas. Našo Ljubljano in vso Slovenijo pa poziva Akademika podružnica Jugoslovanske matice, da se pridruži žalni proslavi, ki jo priredi na dan rapalske pogodbe.

○ Smrtna kosa. Včeraj je nenadoma umrl g. Josip Baran, strokovni učitelj Tehnične srednje šole v poklju. Pogreb bo v četrtek ob dveh popoldne. — V splošni bolnišnici je umrl v starosti 63 let g. Alojzij Knez. Pokopali ga bodo danes ob 3 popoldne. — V Kroljaki ulici je v ponedeljek umrl postrešek g. Jakob Skrajnar. Pogreb bo danes ob pol 5 popoldne.

○ Združenje rezervnih častnikov — odbor Ljubljana. Izredni zbor ljubljanskega pododborja se bo vršil v soboto, dne 17. novembra ob 20. uri v veliki dvorani Kazine, Kongresni trg 1. Na dnevnem redu bodo: Poročilo uprave, predlog za izpremembo pravil, event. volitve nove uprave in predlogi uprave. Članstvo se obvešča, da je uprava pododborja stavila osrednji upravi v Belgradu lojalne ustmenne in pismeni predlog za dosego iskrenega sporazuma in takojšnjo vzpostav normalnih društvenih odnošajev. Ta predlog je pa osrednja uprava brez navedbe razlogov

Eckener ljubljencec

meta, nosi najraje Trenchcoat. Nosite to praktično oblačilo tudi vi. Najugodnejše jih nudi tvrdka Drago Schwab, Ljubljana